

Springvloed

Van dezelfde auteur

De derde stem
Zwarte dageraad

Bezoek onze internetsite www.awbruna.nl voor informatie over onze boeken, volg @AWBruna op Twitter of bezoek onze Facebook-pagina: [Facebook.com/AWBrunaUitgevers](https://www.facebook.com/AWBrunaUitgevers).

Cilla & Rolf Börjlind

Springvloed

A.W. Bruna Uitgevers

Oorspronkelijke titel

Springfloden

© Cilla and Rolf Börjlind 2012 by Agreement with Grand Agency.

Vertaling

Corry van Bree

Omslagbeeld

Shutterstock

Omslagontwerp

© Valentin & Byhr

Bewerking Nederlands omslag

De Weijer Design

Auteursfoto

© Thron Ullberg

© 2016 A.W. Bruna Uitgevers, Amsterdam

ISBN 978 94 005 0688 6

NUR 305

Behoudens of krachtens de in de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

... terwijl de nacht genadeloos verderf komt zaaien.

C. Vreeswijk

Nazomer 1987

Het niveauverschil tussen eb en vloed bij Hasslevikarna op Nordkoster is normaal vijf tot tien centimeter, behalve als het springtij is. Een fenomeen dat plaatsvindt als de zon en de maan in één lijn met de aarde liggen. Dan is het verschil bijna een halve meter. Een mensenhoofd heeft een lengte van ongeveer vijfentwintig centimeter.

Vannacht zou het springtij worden.

Op dit moment was het nog eb.

De volle maan had de onwillige zee uren eerder teruggezogen, waardoor een breed stuk vochtige zandbodem achtergebleven was. Kleine, glanzende strandkrabben liepen kriskras over het zand, als glanzende reflexen in het staalblauwe licht. Purperslakken zogen zich vast aan de rotsen, vastbesloten om zich niet weg te laten spoelen. Al het leven op de bodem wist dat de zee zo meteen zou binnenstromen.

Dat wisten drie van de gestalten op het strand ook. Ze wisten zelfs wanneer dat zou gebeuren, namelijk over een kwartier. Dan zouden de eerste golven zachtjes binnenrollen en bevochtigen wat opgedroogd was, en al snel zou de druk van de branding golf na golf omhoogstuwen, tot de vloed zijn maximum had bereikt.

Springtij, wat bijna een halve meter water tussen bodem en oppervlak betekende.

Ze hadden echter nog tijd. Het gat dat ze groeven was bijna klaar. Het liep ruim anderhalve meter recht naar beneden en had een diameter van zestig centimeter. Het lichaam zou perfect omsloten zijn. Alleen het hoofd zou boven het zand uitsteken.

Het hoofd van de vierde gestalte, de vrouw die zwijgend met vastgebonden handen een stuk verderop stond te wachten.

Haar lange, donkere haar bewoog zachtjes in de bries, haar naakte lichaam glansde, haar gezicht was niet opgemaakt en uitdrukkingloos. Alleen haar ogen verraadden een vreemde afwezigheid. Ze bekeek de graafwerkzaamheden afstandelijk. De man met de schep trok het gebo-

gen blad uit het gat, gooide het zand op de berg ernaast en draaide zich om.

Hij was klaar.

Van een afstand gezien, achter de rotsen waar de jongen zich had verstopt, heerste een merkwaardige stilte op het door de maan beschenen strand. Wat waren de donkere gestalten aan de andere kant van het strand aan het doen? De jongen wist het niet, maar hij hoorde het naderende gedonder van de zee en zag hoe de naakte vrouw over het natte zand werd geleid, ogenschijnlijk zonder weerstand te bieden, waarna ze haar in het gat lieten zakken.

Hij beet op zijn onderlip.

Een van de mannen schepte het zand in het gat. De vochtige brij sloot als nat cement rond het lichaam van de vrouw. Het gat was snel gevuld. Toen de eerste zachte golven naar het land rolden stak alleen het hoofd van de vrouw uit het gat. Haar lange haar werd langzaam nat, een kleine krab raakte verstrikt in een donkere lok. De vrouw hield haar blik op de maan gericht. Ze zweeg.

De gestalten liepen een stuk naar boven, het duin op. Twee van hen waren onrustig, onzeker, de derde was kalm. Ze keken allemaal naar het eenzame, door de maan verlichte hoofd boven de zeebodem.

En wachtten.

Toen het springtij begon, ging het heel snel. De hoogte van het water nam met elke golf toe. Het water stroomde over het hoofd van de vrouw, in haar mond en haar neus. Haar keel vulde zich met zout water. Toen ze zich wegdraaide kreeg ze een nieuwe golf in haar gezicht.

Een van de gestalten liep naar haar toe en ging op zijn hurken zitten. Hun blikken ontmoetten elkaar.

Vanaf zijn plek kon de jongen zien hoe het waterniveau steeg. Het hoofd op de bodem verdween en dook op en verdween weer. Twee van de figuren waren nu weg, de derde liep over het strand. Plotseling hoorde de jongen een gil die door merg en been ging. Het was de vrouw in het gat. De gil vulde de baai en echode tegen de rots waarachter de jongen zich verschool, waarna de volgende golf over haar hoofd stroomde en de gil verstikte.

De jongen begon te rennen.

De zee steeg en kwam tot rust, zwart en glanzend, onder het oppervlak deed de vrouw haar ogen dicht. Het laatste wat ze voelde was een schopje, klein en zacht, tegen de binnenkant van haar buik.

Zomer 2011

Drammerige Vera had een blik in haar ogen die een jachtvalk tijdens zijn vlucht kon verlammen. Bovendien discussieerde ze als een sneeuwplough; ze begon met haar eigen mening en ploegde voort zodat de tegenargumenten naar alle kanten uiteenspatten.

Drammerig.

Maar geliefd.

Ze was met haar rug naar de dalende zon gaan staan. Het afnemende licht scheen op het water bij Värta, weerkaatste tegen de Lidingöbrug en reikte tot het park in Hjorthagen, net voldoende om een aura van mooi tegenlicht rond Vera's silhouet te creëren.

'Het gaat om mijn werkelijkheid!'

Het vuur in haar betoog zou elke Kamerfractie geïmponeerd hebben, ook al zou haar aangetaste stem enigszins vreemd zijn overgekomen in de Kamer. Net als haar kleren misschien: een paar smerige T-shirts in verschillende kleuren aan haar bovenlichaam en daaronder een versleten tulen rok. Bovendien was ze blootsvoets. Ze stond echter niet in de Kamer, maar in een klein, afgelegen park bij de Värtahaven, en de Kamerfractie bestond uit vier daklozen in uiteenlopende condities, verspreid op een paar banken tussen eiken en essen en jonge bomen en struikgewas. Een van hen was Jelle, een lange, zwijgzame man die apart zat, alsof hij in zijn eigen gedachten verdiept was. Op een andere bank zaten Benseman en Muriel, een jonge, verslaafde vrouw uit Bagarmossen. Ze had een plastic zak van de Coop op haar schoot.

Op de bank ertegenover lag Arvo Pärt half te slapen.

Aan de rand van het park, verborgen achter grote struiken, hurkten een paar zwijgende jongemannen, donker gekleed, hun ogen op de banken gericht.

'Mijn werkelijkheid en niet die van hen! Of niet soms?'

Drammerige Vera zwaaide met haar arm naar een punt in de verte.

'Ze kwamen gewoon hiernaartoe en bonkten op de caravan en ik had nauwelijks tijd om mijn tanden in mijn mond te doen en toen stonden ze

al voor de deur! Met z'n drieën! En ze staarden! "Wat komen jullie doen?" vroeg ik.

"We zijn van de gemeente. De caravan moet weg."

"Waarom?"

"Het terrein wordt ontgonnen."

"Waarvoor?"

"Een verlicht pad."

"Een wat?"

"Een verlichte trimbaan. Die wordt hier aangelegd."

"Wat bedoel je verdomme? Ik kan de caravan niet verplaatsen! Ik heb geen auto!"

"Dat is helaas ons probleem niet. Hij moet voor aanstaande maandag verdwenen zijn."

Drammerige Vera haalde adem en Jelle maakte van de gelegenheid gebruik om discreet te gapen. Vera hield er niet van als iemand gaapte tijdens haar tirades.

'Snappen jullie? Er staan drie kerels voor mijn deur die in de jaren vijftig zijn opgegroeid in een archiefkast en die vertellen mij dat ik moet vertrekken? Omdat een paar dikke idioten hun vet eraf moeten trainen op de plek waar mijn huis staat? Snappen jullie dat ik woedend werd?'

'Ja,' antwoordde Muriel. Ze had een gehavende stem, ijl en schor, en als ze haar shot nog niet had gehad, weigerde ze iets te zeggen.

Vera duwde haar dunne, rode haar weg en nam een nieuwe aanloop.

'Maar het gaat niet om die verdomde trimbaan, het gaat om iedereen die zijn kleine ruigharige rat hier uitlaat en het storend vindt dat iemand zoals ik hier woont, in hun poepchique wijk, ik pas niet in hun mooie, verzorgde werkelijkheid! Zo is het! Ze hebben schijt aan ons!'

Benseman boog zich een stukje naar voren.

'Maar Vera, je kunt je misschien voorstellen dat ze...'

'We gaan, Jelle! Kom mee!'

Vera deed een paar grote stappen naar Jelle toe en gaf een stomp op zijn arm. Ze was absoluut niet geïnteresseerd in Bensemans mening. Jelle kwam overeind, haalde zijn schouders op en liep achter haar aan. Waar-naartoe wist hij nog niet.

Benseman trok een gezicht, hij kende Vera. Met licht trillende handen stak hij een geplette peuk op en trok een blikje bier open. Een geluid waardoor Arvo Pärt bij zijn positieven kwam.

'Nu wordt het gezellig,' zei hij.

Pärt was afkomstig uit Estland en had zijn eigen, speciale manier van

praten. Muriel keek Vera na en draaide zich daarna naar Benseman.

‘Ik vind dat ze gelijk heeft, als je ergens niet past moet je weg... of niet soms?’

‘Jawel, waarschijnlijk klopt het...’

Benseman was uit Norrland afkomstig. Hij stond voornamelijk bekend om zijn onnodig stevige handdruk en zijn door alcohol geel gekleurde oogwit. Hij was lang, had een uitgesproken dialect en een bedorven adem die zich stootsgewijs tussen zijn tanden een weg naar buiten zocht. In een eerder leven was hij bibliothecaris in Boden geweest. Hij was bijzonder belezen en net zo verslaafd aan alcoholhoudende dranken. Het hele scala van kruipbramenlikeur tot zelfgestookte alcohol. Een verslaving die gedurende een periode van tien jaar zijn sociale leven had geruïneerd, waarna hij in een gestolen bestelwagen naar Stockholm was gekomen. Daar hield hij zich in leven als bedelaar en kruimeldief.

Maar belezen was hij.

‘... dat we genadebrood eten,’ zei Benseman.

Pärt knikte instemmend en strekte zich uit naar zijn biertje. Muriel haalde een klein zakje en een lepel tevoorschijn. Benseman reageerde meteen.

‘Je zou toch stoppen met die troep?’

‘Ik weet het. Dat doe ik ook.’

‘Wanneer dan?’

‘Ik ga het doen!’

En dat deed ze, onmiddellijk. Niet omdat ze haar shot niet wilde hebben, maar omdat ze plotseling de twee jongemannen in het oog kreeg die tussen de bomen aan kwamen slenteren. Een van hen droeg een zwart jack met capuchon. Zijn kameraad droeg net zo'n jack in donkergroen. Beiden droegen grijze trainingsbroeken, zware schoenen en handschoenen.

Ze waren op jacht.

Het dakloze trio reageerde vrij snel. Muriel trok haar plastic zak naar zich toe en begon te rennen. Benseman en Pärt strompelden achter haar aan. Plotseling dacht Benseman aan het flesje bier dat hij achter de vuilnisbak had verstopt. Het kon het verschil betekenen tussen vannacht wakker liggen en slapen. Hij liep terug en struikelde bij een van de banken.

Zijn evenwichtsgevoel was niet fantastisch.

Zijn reactievermogen ook niet. Toen hij probeerde overeind te komen kreeg hij een harde schop in zijn gezicht en hij viel op zijn rug. De man in het zwarte jack stond vlak naast hem. Zijn kameraad had een mobiel tevoorschijn gehaald en zette de camera aan.

Dat was de inleiding tot een zeldzaam brute mishandeling. Gefilmd in een park waar geen geluid naar buiten doordrong en waar maar twee doodsbanne getuigen waren die zich een eind verderop in het struikgewas hadden verstopt.

Muriel en Pärt.

Maar ook van die afstand konden ze zien hoe het bloed uit Bensemans mond en oren liep en hoorden ze zijn doffe gekreun bij elke schop die zijn middenrif en gezicht raakte.

Keer op keer. Op keer.

Wat ze niet konden zien was hoe Bensemans spaarzame tanden in het wangvlees werden geschopt en door de huid naar buiten drongen. Wat ze wel zagen was dat de lange Norrlander zijn ogen probeerde te beschermen, waarmee hij las.

Muriel huilde stilletjes en duwde de kapotgestoken binnenkant van haar elleboog over haar mond. Haar uitgemergelde lichaam trilde. Uiteindelijk pakte Pärt de hand van het jonge meisje en trok haar weg van het weerzinwekkende tafereel. Ze konden niets doen. Of ze konden de politie alarmeren, dat konden ze doen, dacht Pärt, en hij trok Muriel zo snel als hij kon mee naar de Lidingövägen.

Het duurde een tijd voor de eerste auto naderde. Pärt en Muriel begonnen te schreeuwen en te zwaaien toen de auto op een afstand van vijftig meter was, waarna deze uitweek en langsreed.

‘Verdomde klootzakken!’ schreeuwde Muriel.

De volgende chauffeur had zijn vrouw naast zich, een goed verzorgde dame in een mooie, cerisekleurige jurk. Ze gebaarde opgewonden in de auto.

‘Rij niet tegen die junks aan! Denk eraan dat je gedronken hebt!’

Ook de grijze Jaguar passeerde hen.

Toen Bensemans hand stukgetrapt werd was het licht boven het water bij Värta gedoofd. De jongen met de mobiel zette de camera uit en zijn kameraad pakte Bensemans biertje op.

Daarna begonnen ze te rennen.

De lange Norrlander bleef in de duisternis op de grond achter. Zijn verbrijzelde hand krabde in het grind, zijn oogleden waren dicht. *A Clockwork Orange*, was de laatste gedachte van Benseman. Wie had dat ook alweer geschreven? Daarna stopte zijn hand met bewegen.

Het dekbed was naar beneden gegleden en ontblootte haar naakte dijbeen. De ruwe, warme tong likte over haar huid. Ze bewoog in haar slaap en voelde het kietelen. Toen de tong een beet in haar dijbeen werd keek ze op en duwde de kat weg.

‘Nee!’

Dat was niet bedoeld voor de kat maar voor de wekker. Ze had zich verslapen. Ernstig. Bovendien was haar kauwgom van de bedrand gevallen en in haar lange, zwarte haar terechtgekomen. Een halve crisis.

Ze vloog overeind.

Een uur vertraging zette haar hele ochtendschema onder druk. Haar simultaanvermogen werd getest, vooral in de keuken: de melk voor de koffie stond op het punt over te koken, terwijl het geroosterde brood begon te roken en ze met haar blote rechtervoet in doorzichtig kattenbraaksel trapte op het moment dat een onuitstaanbaar intieme verkoper aanbelde, zijn voornaam noemde en haar garandeerde dat hij haar niets wilde verkopen, alleen wilde uitnodigen voor een cursus financieel advies.

Bijna een hele crisis.

Olivia Rønning was nog steeds gestrest toen ze zich de Skånegatan op haastte. Niet opgemaakt, met het lange haar haastig opgestoken in iets wat aan een knot deed denken. Haar lichte, suède jack hing open. Eronder was een geel T-shirt zichtbaar dat aan de onderkant een beetje rafelig was, haar gebleekte jeans eindigde bij een paar afgetrapte sandalen.

De zon scheen vandaag.

Ze stopte een seconde om de weg te kiezen. Wat was het snelst? De rechter. Ze begon op een drafje te rennen terwijl ze tegelijkertijd naar de aanplakbiljetten op de winkels gluurde: OPNIEUW DAKLOZE ERNSTIG MIS-HANDELD!

Olivia rende verder.

Ze was op weg naar haar geparkeerde auto, waarmee ze naar Sörentorp in Ulriksdal zou rijden. Naar de Politieacademie. Ze was drieëntwintig en zat in haar derde jaar. Over zes maanden zou ze solliciteren als politie-

kandidaat bij een bureau in de omgeving van Stockholm. Een halfjaar later zou ze agent zijn.

Lichtelijk buiten adem bereikte ze haar witte Mustang en haalde de sleutels tevoorschijn. De auto was een erfenis van haar vader, Arne, die vier jaar geleden was overleden aan kanker. Het was een cabriolet uit 1988, met roodleren bekleding, een automatische versnelling en een 4-cilinder lijnmotor die bromde als een V8. Het was jarenlang haar vaders oogappel geweest. Nu was hij van haar. Niet in fantastische conditie; de achterraut moest ze zo nu en dan vastplakken met plakband en de lak had veel beschadigingen, maar hij werd bijna altijd goedgekeurd.

Ze hield van de auto.

Met een paar eenvoudige bewegingen deed ze het dak naar beneden en ging achter het stuur zitten. Daar rook ze bijna altijd dezelfde geur, een paar seconden lang. Niet van de bekleding, maar van haar vader, de auto rook naar Arne. Een paar seconden, daarna was het weg.

Ze stopte de oordopjes in haar mobiel, selecteerde Bon Iver, draaide de sleutel om, schakelde en reed weg.

Het was bijna zomervakantie.

Het was tijd voor een nieuw nummer van *Situation Sthlm*, het daklozen-tijdschrift. Nummer 166, met prinses Victoria op het omslag en interviews met Sahara Hotnights en Jens Lapidus. De redactie aan de Krukmakargatan 34 was gevuld met dakloze verkopers die hun exemplaren van het nieuwe nummer kochten. Ze kochten ze voor 20 kronen, de helft van de verkoopprijs, en hielden de rest als ze ze verkochten.

Een eenvoudige deal.

En een doorslaggevend verschil voor veel van hen. Met het geld van de verkoop hielden ze het hoofd boven water. Sommigen gaven het uit aan hun verslaving, anderen aan het terugbetalen van leningen. De meesten gewoon om eten voor die dag te kunnen kopen.

En om een zeker gevoel van eigenwaarde te houden.

Het was toch werk wat ze deden, waarvoor ze betaald kregen. Ze stalen niet, jatten niet uit winkels en beroofden geen bejaarden. Dat deden ze alleen als ze in de problemen zaten. Een paar van hen. De meesten stelden eer in hun verkoperswerk.

Moeilijk werk.

Op sommige dagen, als het slecht weer was of ijzig koud, stonden ze

tien tot twaalf uur op hun vaste verkooppunten en verkochten ze nauwelijks een tijdschrift. Dan was het niet prettig om met een lege maag in een vuilnisbak te zoeken en te proberen in slaap te vallen voordat de nachtmerries begonnen.

Maar vandaag kwam er dus een nieuw nummer uit. Normaal gesproken was het een feestelijk moment voor iedereen in de zaal. Met een beetje geluk konden ze de eerste dag al een flinke stapel verkopen. Vandaag hing er echter geen vrolijke sfeer.

Integendeel.

Er was crisisberaad.

De vorige avond was opnieuw een van hun kameraden zwaar mishandeld. Benseman, de Norrlander die zo enorm veel had gelezen. Hij had botbreuken over zijn hele lichaam, zijn milt was gescheurd en de artsen hadden de hele nacht gevochten om de ernstige inwendige bloedingen te stoppen. De man die de leiding over de receptie had was 's ochtends in het ziekenhuis geweest.

'Hij zal het overleven... maar het lijkt een hele tijd te gaan duren voordat hij hier terug is.'

De mensen knikten. Meelevend. Gespannen. Het was niet de eerste mishandeling van de afgelopen tijd, het was de vierde, en het waren allemaal daklozen geweest. Zwervers, zoals de media ze noemden. En allemaal op dezelfde manier. Een paar jongemannen kozen een dakloze uit op een van de ontmoetingsplekken en sloegen hem in elkaar. Gewelddadig. En ze filmde het en zetten het op internet.

Dat was bijna het ergste.

Het was zo ontzettend vernederend. Alsof ze alleen dienstdeden als boksballen in een docusoap over amusementsgeweld.

Het was bijna net zo onaangenaam dat het alle vier verkopers van *Situation Sthlm* waren geweest. Was dat toeval? Er waren ongeveer vijfduizend daklozen in Stockholm, en maar een fractie daarvan was verkoper.

'Kiezen ze alleen ons?'

'Waarom zouden ze dat doen?'

Daar hadden ze natuurlijk geen antwoord op. Nog niet. Maar het idee was onprettig genoeg om de verwarde menigte in de ruimte bang te maken.

'Ik heb een busje traangas gekocht.'

Dat kwam van Bo Fast. De daklozen keken naar hem. Bo hield zijn spray omhoog voor iedereen die het wilde zien.

'Je weet toch dat dat illegaal is,' zei Jelle.

'Hoezo?'

‘Zo’n ding.’

‘Nou en? Hoe legaal is het om in elkaar geslagen te worden?’

Jelle had daar geen goed antwoord op. Hij stond bij een muur met Arvo Pärt naast zich. Een stukje verderop stond Vera. Voor één keer hield ze haar mond. Ze was vreselijk van streek geweest toen Pärt had gebeld om te vertellen wat er met Benseman was gebeurd, een paar minuten nadat Jelle en zij het park hadden verlaten. Ze was ervan overtuigd dat ze de mishandeling had kunnen voorkomen als ze gebleven was. Daar dacht Jelle anders over.

‘Wat zou je dan gedaan hebben?’

‘Vechten. Je weet dat ik degenen heb geslagen die probeerden onze mo-bieltjes te jatten in Midsommarkransen!’

‘Die waren straalbezopen en een van hen was min of meer een dwerg.’

‘Dan had jij toch kunnen helpen?’

Daarna waren ze voor de nacht uit elkaar gegaan en nu stonden ze hier. Vera was stil. Pärt en zij kochten allebei een stapel tijdschriften. Jelle had geld voor maar vijf exemplaren.

Ze liepen samen naar buiten en plotseling begon Pärt te huilen. Hij leun-de tegen de ruwe gevel en sloeg een smerige hand voor zijn gezicht. Jelle en Vera keken naar hem. Ze snaptten het. Hij was erbij geweest en had het gezien en had helemaal niets kunnen doen.

Nu kwamen de beelden terug.

Vera sloeg voorzichtig een arm rond Pärts schouders en trok zijn hoofd tegen zich aan. Pärt was een breekbare man.

Eigenlijk heette hij Silon Karp, hij was de zoon van twee Estlandse vluchtelingen en afkomstig uit Eskilstuna. Tijdens een nachtelijke heroï-neroes in een rommelkamer op een zolder in de Brunnsngatan had hij een oude krant met een foto van de verlegen componist gezien en was de enorme gelijkenis tussen Silon en Pärt hem opgevallen. Hij zag zijn dub-belganger, heel gewoon. En één shot later was hij in zijn dubbelganger opgegaan en waren ze één geworden. Hij was Arvo Pärt. Sindsdien noemde hij zich Pärt. En omdat de mensen met wie hij omging er maling aan hadden hoe mensen in werkelijkheid heetten, bleef hij Pärt.

Arvo Pärt.

Hij had jarenlang als postbode in de zuidelijke buitenwijken gewerkt, maar zwakke zenuwen en een sterke zucht naar opiaten hadden hem naar beneden getrokken in datgene wat nu zijn ontwortelde bestaan was. Als dakloze verkoper van *Situation Sthlm*.

Nu stond hij ontroostbaar te huilen tegen de schouder van Drammerige Vera, om wat er was gebeurd met Benseman, om alle rottigheid, om al het geweld. Maar hij hilde waarschijnlijk voornamelijk omdat zijn leven was zoals het was.

Vera streelde over zijn samengeklitte haar en keek op naar Jelle. Jelle keek naar zijn stapel tijdschriften.

Daarna liep hij weg.

*

Olivia reed in Sörentorp door de schoolhekken naar binnen en parkeerde haar auto meteen rechts. Hij stak een beetje af bij de antracietkleurige sedans van verschillende merken. Dat kon haar niet schelen. Ze keek naar de hemel en overwoog of ze het dak zou sluiten, maar besloot het niet te doen.

‘Ben je niet bang dat het gaat regenen?’

Olivia draaide zich om. Het was Ulf Molin, een man van haar leeftijd en uit haar klas, die het vreemde vermogen had om altijd in de buurt van Olivia op te duiken zonder dat ze het merkte. Nu stond hij ineens achter haar auto. Ik vraag me af of hij me besluit, dacht ze.

‘Dan doe ik het dak dicht.’

‘Tijdens de les?’

Dit soort ontzettend zinloze gesprekken was Olivia behoorlijk zat. Ze pakte haar tas en begon weg te lopen. Ulf volgde haar.

‘Heb je dit gezien?’

Ulf kwam naast haar lopen en hield haar zijn hippe tablet voor.

‘Dat is de mishandeling van vannacht, van een dakloze.’

Olivia keek ernaar en zag hoe de bloedende Benseman op verschillende plekken op zijn lichaam werd geschopt.

‘Het staat weer op dezelfde site,’ zei Ulf.

‘Trashkick?’

‘Ja.’

Ze hadden de site gisteren op school besproken en iedereen was verontwaardigd geweest. Een van de leraren had uitgelegd hoe de eerste film en een webadres waren geplaatst op 4chan.org, een site die door talloze jongeren werd bezocht. De film en het adres waren heel snel weggehaald, maar velen hadden het adres gezien en daarna had het zich verspreid. Het adres was van de site Trashkick.com.

‘Kunnen ze die site niet sluiten?’

‘Waarschijnlijk is hij van een obscure Amerikaanse webhost. Het is niet gemakkelijk voor de politie om die op te sporen en te sluiten.’

Dat had hun leraar uitgelegd.

Ulf liet zijn tablet zakken.

‘Dit is de vierde film die is geplaatst. Het is zo verdomd ziek.’

‘Dat ze mishandelen of dat ze het plaatsen?’

‘Tja... allebei.’

‘En wat vind jij het ergst?’

Ze wist dat ze hem niet moest uitnodigen voor een gesprek, maar ze moest nog een paar honderd meter naar het schoolgebouw lopen en Ulf ging dezelfde kant op. Bovendien hield ze ervan om reflecties af te dwingen. Waarom wist ze niet. Het was waarschijnlijk een manier om afstand te houden.

De aanval.

‘Ik denk dat het allebei even erg is,’ zei Ulf. ‘Ze mishandelen om het te kunnen plaatsen. Als ze het nergens konden plaatsen zouden ze misschien niet mishandelen.’

Mooi, dacht Olivia. Lange zin, samenhangende gedachte, verstandige reflectie. Als hij minder sloop en meer nadacht zou hij absoluut een paar treden kunnen stijgen op haar ladder met zorgvuldig uitgekozen contacten. Bovendien was hij goed getraind, een halve kop groter dan zij en had hij bruin, krullend haar.

‘Wat doe je vanavond? Zullen we een biertje gaan drinken of zo?’

Daarom bleef hij op zijn oude niveau staan.

Het klaslokaal was bijna vol. Er zaten vierentwintig leerlingen in Olivia’s klas, verdeeld over vier basisgroepen. Ulf zat naast haar. Vooraan bij het bord stond Åke Gustafsson, hun mentor. Een man van ruim veertig met een lange politiecarrière achter de rug. Hij was heel populair op school, was een beetje pietluttig en had overal een mening over. Charmant, vond Olivia. Ze vond zijn wenkbrauwen mooi, van de dichtbegroeide soort die vlak boven zijn ogen een eigen leven leken te leiden. Nu had hij een map in zijn hand. Op de tafel ernaast lag nog een stapel.

‘Omdat we over een paar dagen afscheid van elkaar nemen heb ik, enigszins buiten de opleiding om, besloten om jullie een vrijwillige opdracht voor de zomervakantie mee te geven. Ik heb hier een verslag met een aantal oude, niet-opgeloste Zweedse moorden, dat ik zelf heb samengesteld. Ik wil jullie vragen om er een uit te kiezen en een analyse te maken over wat er anders gedaan had kunnen worden met behulp van de

huidige politiemethodes, zoals DNA-techniek, geografische analyse, elektronisch af luisteren, enzovoort. Het is een oefening in het coldcasewerk. Vragen?’

‘Het is dus geen verplichte opdracht?’

Olivia gluurde naar Ulf. Hij stelde altijd vragen omwille van het vragen. Åke had toch al gezegd dat het vrijwillig was?

‘Het is volkomen vrijwillig.’

‘Maar krijgen we extra punten als we het doen?’

Toen de les voorbij was liep Olivia naar voren en pakte een map. Åke gebaarde dat ze naar hem toe moest komen en knikte naar de map in haar hand.

‘Je vader heeft aan een van de onderzoeken gewerkt.’

‘Is dat zo?’

‘Ja, ik vond het wel grappig om dat erbij te doen.’

Olivia ging een flink eind van het schoolgebouw af op een bank zitten, naast drie mannen. De mannen zwegen allemaal, ze waren namelijk van brons. Een van hen stelde Bildsköne Bengtsson voor, een notoire zwendelaar van vroeger.

Olivia had nog nooit van hem gehoord.

De andere twee waren Tumba-Tarzan en agent Björk. De laatste had een politiepet op zijn schoot. Iemand had er een leeg bierblikje op gezet.

Olivia opende de map. Eigenlijk was ze niet van plan geweest om tijdens de zomervakantie huiswerk te maken, ook al was het vrijwillig. Het was voornamelijk een manier om uit het lokaal te komen en niet te hoeven horen hoe Ulf alles tot vervelens toe herhaalde.

Nu was ze echter nieuwsgierig. Haar vader was bij een van de onderzoeken betrokken geweest.

Ze bladerde snel door het verslag. Het waren beknopte samenvattingen met informatie over handelswijze, plaatsen en data, en de onderzoeken. Ze was vrij vertrouwd met de politieterminologie. Ze had haar ouders gedurende haar hele jeugd rechtszaken horen bespreken aan de keukentafel. Haar moeder, Maria, was strafpleiter.

Bijna helemaal achteraan vond ze de zaak. Tussen de hoofdverantwoordelijken voor het onderzoek stond Arne Rönning.

Commissaris bij de recherche.

Haar vader.

Olivia keek op en liet haar blik ronddwalen. De omgeving was bijzon-

der rustig. De school lag in een groot en bijna ongerept natuurgebied, met goed verzorgde grasvelden en mooie bosgedeelten die zich helemaal uitstrekten tot Edsviken. Er hing een serene sfeer.

Ze dacht aan Arne.

Ze had innig van haar vader gehouden, en nu was hij dood. Hij was maar negenenvijftig geworden. Onrechtvaardig, dacht ze. Daarna begonnen de gedachten weer. De gedachten die haar vaak kwelden, die haar een bijna fysieke pijn bezorgden en die met haar verraad te maken hadden.

Tegenover hem.

Ze hadden een nauwe en innige band gehad tijdens haar hele jeugd en toen hij plotseling ziek werd, had ze hem in de steek gelaten. Ze was naar Barcelona gegaan om Spaans te leren, te werken, te relaxen... Het gewoon leuk te hebben!

Ik ben gevluht, dacht ze. Hoewel ik dat toen niet begreep. Ik ging ervandoor, omdat ik het niet kon accepteren dat hij ziek was, dat hij achteruitging, dat hij zelfs dood kon gaan.

Maar dat ging hij. Toen Olivia in Barcelona was.

Ze kon zich het telefoontje van haar moeder nog steeds herinneren.

‘Papa is vannacht overleden.’

Olivia streek over haar ogen en dacht aan haar moeder. In de tijd na haar vaders dood, toen ze was teruggekeerd uit Barcelona. Het was een verschrikkelijke tijd geweest. Maria was gebroken en had zich opgesloten in haar verdriet. Een verdriet waarin geen plaats was voor Olivia’s schuldgevoelens en angst. In plaats daarvan hadden ze om elkaar heen geslopen, zijgend, alsof ze bang waren dat hun wereld zou instorten als ze hun gevoelens aan elkaar vertelden.

Mettertijd was dat minder geworden, maar het was nog steeds iets waarover ze niet praatten. Verre van dat.

Ze miste haar vader heel erg.

‘Heb je een zaak gevonden?’

Het was Ulf, die op zijn wonderlijke manier voor haar was gematerialiseerd.

‘Ja.’

‘Welke dan?’

Olivia keek naar haar verslag.

‘De zaak op Nordkoster.’

‘Wanneer was dat?’

‘Zevenentachtig.’

‘Waarom heb je die gekozen?’

‘Heb jij iets gevonden? Of misschien doe je het niet? Het was tenslotte niet verplicht.’

Ulf glimlachte en ging naast haar op de bank zitten.

‘Stoor ik je als ik hier zit?’

‘Ja.’

Olivia was er vrij goed in om haar grenzen aan te geven. Bovendien wilde ze zich concentreren op het onderzoek dat ze net had opengeslagen.

Het onderzoek waaraan haar vader had meegewerkt.

Het bleek een heel spectaculaire zaak te zijn, en zo interessant samengevat door Åke dat Olivia meer wilde weten.

Ze nam de auto naar de Koninklijke Bibliotheek en ging naar de benedenverdieping, waar de speciale leeszalen voor kranten op microfilm zich bevonden. De vrouw die in de zaal werkte liet haar zien waar ze het materiaal kon vinden en welke lezers ze kon gebruiken. Alles was nauwkeurig bijgehouden. Elke krant vanaf de jaren vijftig stond op microfilm. Ze hoefde alleen een krant en een jaartal te kiezen en kon bij een lezer gaan zitten en beginnen.

Olivia begon met een plaatselijke krant, *Strömstad Tidning*, die het nieuws op Nordkoster versloeg. De datum en plaats van de moord had ze in het verslag gevonden. Toen ze de zoekfunctie startte duurde het niet lang voordat de vette kop het scherm bedekte: MACABERE MOORD OP STRAND VAN KOSTER. Het artikel was geschreven door een verhoudingsgewijs opgewonden journalist en gaf veel informatie over plaats en tijdstip.

Ze was begonnen.

De uren daarna werkte ze zich via *Bohusläningen* en *Hallandsposten* in steeds grotere cirkels naar buiten. Kranten in Göteborg. Avondbladen in Stockholm. Grote landelijke kranten.

Ze maakte koortsachtig aantekeningen, uitgebreid en beknopt.

De zaak had in het hele land om meerdere redenen veel aandacht getrokken. Het was een doortrapte, meedogenloze moord die door onbekende daders op een jonge zwangere vrouw was gepleegd. Er waren geen verdachten gevonden. Er was geen motief ontdekt. Zelfs de naam van het slachtoffer was niet bekend.

De zaak was gedurende al die jaren een onopgelost raadsel gebleven.

Olivia merkte dat ze steeds gefascineerder raakte. Door de zaak, maar vooral door de moord zelf. Wat zich op Nordkoster had afgespeeld tij-

dens die nacht met helder maanlicht en de gruwelijke manier waarop de naakte, zwangere vrouw was vermoord.

Met behulp van het getijde.

Het getijde?

Een zuivere martelmethode, dacht Olivia. Een extreme vorm van verdrinking. Langzaam en duivels.

Waarom juist op zo'n spectaculaire manier?

Olivia's fantasie sloeg op hol. Was er een occult verband? Getijdeaanbidders? Maanaanbidders? De moord had 's avonds laat plaatsgevonden. Was het een vorm van offeren? Een rite? Een sekte? Zou de baby uit haar gesneden worden en aan een maangod geofferd worden?

Nu moet je ophouden, dacht ze.

Olivia zette de lezer uit, leunde naar achteren en keek naar haar volgekrabbelde blocnote: een combinatie van feiten en speculaties, waarheden en gissingen, en min of meer geloofwaardige hypothesen van diverse misdaadverslaggevers en criminologen.

Volgens een 'betrouwbare bron' waren er sporen van Rohypnol in het lichaam van de vrouw aangetroffen. Rohypnol is een klassieke verkrachtingsdrug, dacht Olivia. Maar ze was toch hoogzwanger? Was ze bedwelmd? Waarom?

Volgens de politie was er in de duinen een donkere stoffen mantel gevonden. Op de mantel waren haren van de vrouw aangetroffen. Waar was de rest van haar kleding als het de mantel van het slachtoffer was? Hadden de moordenaars die meegenomen en waren ze de mantel vergeten?

De vrouw was op een internationale opsporingslijst geplaatst, maar dat had geen resultaat opgeleverd. Wat vreemd dat niemand een zwangere vrouw mist, dacht Olivia.

Volgens de politie was de vrouw tussen de vijftientig en dertig jaar, en misschien van Latijns-Amerikaanse afkomst. Wat werd daarmee bedoeld? Hoe groot was het gebied dat dat besloeg?

De moord op het strand was gezien door een negenjarige jongen die volgens een plaatselijke journalist Ove Gardman heette. De jongen was naar huis gerend en had zijn ouders gealarmeerd. Waar zou hij tegenwoordig wonen? Zou ze contact met hem kunnen opnemen?

Volgens de politie was de vrouw bewusteloos, maar leefde ze nog toen Gardmans ouders op het strand aankwamen. Ze hadden nog een reanimatiepoging gedaan, maar toen de traumahelikopter arriveerde was de vrouw dood. Hoe ver weg woonden de Gardmans? Hoe lang had het geduurd voordat de helikopter arriveerde?

Olivia ging staan. Haar hersenen waren murw van alle indrukken en gedachten. Halverwege verloor ze bijna haar evenwicht.

Haar bloed bevond zich ergens ter hoogte van haar enkels.

Ze liet zich in haar auto in de Humlegårdsgatan vallen en voelde hoe leeg haar maag was. Een leegte die ze vulde met een energiereep uit het handschoenvak. Ze had urenlang in de leeszaal gezeten en was verbijsterd toen ze zag hoe laat het was. De tijd was daarbeneden verdwenen. Olivia keek op haar blocnote. Ze voelde hoe gefascineerd ze was geraakt door de oude strandzaak. Niet alleen omdat Arne eraan had gewerkt, dat was een persoonlijk ding, maar om alle merkwaardige ingrediënten. Vooral één specifiek detail had zich in haar vastgezet: de identiteit van de vermoorde vrouw was nooit vastgesteld. Ze was en bleef anoniem. Gedurende al die jaren.

Dat prikkelde Olivia. Ze wilde meer weten.

Stel dat haar vader nog had geleefd, wat had hij haar dan kunnen vertellen?

Ze pakte haar mobiel.

Åke Gustafsson en een vrouw van middelbare leeftijd stonden op een van de uitgestrekte gazons van de Politieacademie. De vrouw was een Roemeense en verzorgde de catering van de school. Ze bood Åke een sigaret aan.

‘Tegenwoordig roken er niet zoveel mensen meer,’ zei ze.

‘Nee.’

‘Dat heeft waarschijnlijk met kanker te maken.’

‘Waarschijnlijk.’

Daarna rookten ze.

Halverwege de sigaret ging Åkes mobiel.

‘Hallo, met Olivia Rønning. Tja, ik heb de zaak op Nordkoster gekozen en ik wil...’

‘Dat begrijp ik,’ onderbrak Åke haar. ‘Daar was je vader tenslotte bij betrokken...’

‘Dat is de reden niet.’

Olivia wilde de grenzen duidelijk afbakenen. Dit was zij, en het was nu. Het had niets met haar vader te maken. In elk geval niet met betrekking tot haar mentor. Ze had een opdracht gekozen en die zou ze op haar manier uitvoeren. Zo was ze.

‘Ik heb de zaak gekozen omdat ik hem interessant vind,’ zei ze.

‘Maar heel lastig.’

‘Ja, daarom bel ik. Ik wil het volledige moordonderzoek graag bekijken. Waar is dat?’

‘Waarschijnlijk in het centrale archief in Göteborg.’

‘Ja? Oké, dat is jammer.’

‘Maar je zou het toch niet in mogen zien.’

‘Waarom niet?’

‘Omdat het een onopgeloste moord is die niet verjaard is, niemand wordt toegelaten tot een open onderzoek als je niet bij de onderzoeksgroep hoort.’

‘O... dus wat moet ik dan doen? Hoe krijg ik meer informatie?’

Het bleef stil aan de andere kant van de lijn.

Oliva zat achter het stuur met haar mobiel tegen haar oor. Waar dacht hij aan? Ze zag een vrouwelijke parkeerwachter met flinke passen naderen en haar auto stond op een gehandicaptenplek. Niet zo best. Ze startte de motor op het moment dat ze Åkes stem weer hoorde.

‘Je kunt proberen te praten met degene die het onderzoek leidde,’ zei hij. ‘Dat is Tom Stilton.’

‘Ik weet het.’

‘Waar kan ik hem vinden?’

‘Geen idee.’

‘Op het politiebureau?’

‘Ik denk het niet. Maar vraag het aan Olsäter, Mette Olsäter. Zij is commissaris en ze hebben regelmatig samengewerkt, misschien weet zij het.’

‘Waar kan ik haar vinden?’

‘Bij de recherche, in gebouw C.’

‘Dankjewel!’

Olivia reed voor de neus van de parkeerwachter weg.

✱

‘Situation Stockholm! Een nieuw nummer! Lees over prinses Victoria en steun de daklozen!’

De stem van Drammerige Vera had geen moeite om de menigte te bereiken die de Söderhallen in wilde om hun tassen vol te laden met een combinatie van maagvulling en overvloed. Haar verschijning was als gemaakt voor het grote podium van Dramaten. Een enigszins verlepte variant van Margaretha Krook in de kracht van haar leven. Dezelfde scherpe

blik en natuurlijke autoriteit, en een uitstraling waaraan je niet kon ontsnappen.

Ze verkocht goed.

De helft van haar stapel was al weg.

Arvo Pärt verkocht minder goed, of liever gezegd niets. Hij stond een stukje verderop tegen een muur geleund. Het was zijn dag niet en hij wilde niet alleen zijn. Hij keek naar Vera, wier kracht hij bewonderde. Hij wist van haar duistere nachten, dat wisten de meesten in haar omgeving. Toch stond ze daar en zag ze eruit alsof de wereld van haar was. Een dakloze. Als je de sjofele, groezelige caravan uit de jaren zestig tenminste niet als woning beschouwde.

Vera deed dat wel.

‘Ik ben niet dakloos,’ had ze gezegd tegen iemand die een tijdschrift kocht en iets van haar leven wilde weten. ‘Ik bevind me tussen twee woningen.’

Wat deels waar was. Ze stond op de lijst bij Bostad Först, een politiek project om de situatie van de Stockholmse zwervers te verbeteren. Als ze geluk had zou ze komende herfst een woning krijgen, hadden ze gezegd. Een proefappartement. Als ze zich goed gedroeg zou het misschien van haar kunnen worden.

Vera was van plan zich te gedragen.

Ze gedroeg zich altijd. Bijna altijd. Ze had haar caravan en een vroeged pensioen van ruim vijfduizend kronen in de maand. Dat schaaftde ze in dunne plakjes tot het voldoende was voor het meest noodzakelijke. De rest groef ze op uit containers.

Ze had niets te klagen.

‘Situation Stockholm!’

Nu had ze weer drie nummers verkocht.

‘Blijf je hier staan?’ vroeg Jelle. Hij was vanuit het niets aan komen slui-
pen met zijn vijf nummers en ging een stukje bij Vera vandaan staan.

‘Ja. Waarom?’

‘Dit is Bensemans plek.’

Elke verkoper had zijn eigen plek in de stad. Die plek stond aangegeven op een plastic kaart die rond hun hals hing, samen met hun naam. Op Bensemans kaart stond BENSEMAN/SÖDERHALLEN.

‘Benseman lijkt hier voorlopig niet te staan,’ zei Vera.

‘Dit is zijn plek. Heb je hier een invalplek?’

‘Nee. Jij wel?’

‘Nee.’

‘En wat doe jij hier dan?’

Jelle gaf geen antwoord. Vera deed een stap in zijn richting.

‘Heb je er iets op tegen dat ik hier sta?’

‘Ja.’

‘Kunnen we delen?’ zei Jelle.

Vera glimlachte en keek naar Jelle met de blik waaraan hij het liefst zo snel mogelijk wilde ontsnappen. Net als nu. Hij keek naar de grond. Vera ging vlak voor hem staan, bukte een stukje en probeerde zijn blik van onderaf op te vangen. Het was kansloos. Jelle draaide zijn hoofd weg. Vera lachte haar hese lach, waardoor vier gezinnen met kleine kinderen in elegante designwandelwagens onmiddellijk uitweken.

‘Jelle!’ lachte ze.

Pärt zette zich van de muur af. Waren er problemen? Hij wist dat Vera temperament had. Over Jelle wist hij niet zoveel. Er werd gezegd dat hij afkomstig was van een afgelegen plek aan de scherenkust. Rödlöga, had iemand gezegd, en dat Jelle de zoon van een zeehondenjager was. Maar er werd zoveel gezegd dat weinig inhoud had. Nu stond de vermeende zoon van een zeehondenjager voor de hal en had een woordenwisseling met Vera, of wat het ook was.

‘Waar maken jullie ruzie over?’

‘We hebben geen ruzie,’ zei Vera. ‘Jelle en ik hebben nooit ruzie. Ik zeg waar het op staat en hij staart naar de grond. Of niet soms?’

Vera draaide zich naar Jelle, maar die was al vijftien meter verderop. Hij was niet van plan om ruzie met Vera te maken over Bensemans plek. Het kon hem helemaal niet schelen waar Vera haar tijdschriften verkocht. Dat moest iedereen voor zichzelf weten.

Hij was zesenvijftig en eigenlijk kon niets hem schelen.

✱

Olivia stuurde haar auto op de late zomeravond, op weg naar Söder. Het was een drukke dag geweest die rustig was begonnen. Ze had zoals gewoonlijk een beetje met Ulf Molin gepraat, en had daarna de moordzaak gevonden. Die had zich plotseling in haar vastgezet. Om meerdere redenen, zowel privé als andere.

De uren in de Koninklijke Bibliotheek hadden veel energie gekost.

Het was ineens zo veranderd, dacht ze. Dit was helemaal niet wat ze van plan was geweest. Na een zware en intensieve periode, met wekenlang school en een weekendbaan in de Kronoberg-gevangenis, had ze bijna

zomervakantie. Daarin had ze willen ontspannen. Het was haar gelukt om wat geld te sparen zodat ze haar hoofd een tijdje boven water kon houden. Een lastminutereis was een van haar plannen. Bovendien had ze al bijna een jaar geen seks gehad en ze was van plan geweest om daar ook iets aan te doen.

En dan dit?

Misschien moest ze de opdracht toch overslaan? Het was tenslotte vrijwillig. Op dat moment belde Lenni.

‘Ja?’

Lenni was haar beste vriendin sinds de middelbare school. Een meisje dat ronddobberde in het leven en vertwijfeld probeerde iets te zoeken om zich aan vast te klampen om niet te zinken. Zoals altijd wilde ze naar de stad om uit te gaan, bang om iets te missen. Ze had vier andere vriendinnen zover gekregen om mee te gaan, want ze wilde Jakob niet missen, de man in wie ze op dit moment geïnteresseerd was. Ze had op Facebook gelezen dat hij vanavond naar Strand in Hornstull zou gaan.

‘Je moet meegaan! Het wordt hartstikke gaaf! We zien elkaar om acht uur bij Lollo thuis en...’

‘Lenni...’

‘Ja?’

‘Ik kan niet, ik moet... Ik heb een schoolopdracht waaraan ik vanavond moet werken.’

‘Maar Jakobs vriend Erik gaat ook en hij heeft al een paar keer naar je gevraagd! En hij is hartstikke knap! Helemaal perfect voor jou!’

‘Maar ik kan niet.’

‘Je bent hartstikke saai, Ollan! Je zou echt wat seks moeten hebben om weer in vorm te komen!’

‘Een andere keer.’

‘Dat zeg je tegenwoordig altijd. Maar goed, geef mij de schuld niet als je iets mist.’

‘Dat beloof ik. Ik hoop dat het lukt met Jakob.’

‘Ja, duim maar voor me. Knuffel!’

Olivia kon niets terugzeggen omdat Lenni het gesprek had verbroken. Ze was al op weg naar iets anders, daar waar het gebeurde.

Waarom had ze eigenlijk nee gezegd? Ze had tenslotte met de gedachte aan mannen gespeeld toen Lenni belde. Was ze zo verschrikkelijk saai geworden als Lenni beweerde? Een schoolopdracht? Waarom had ze dat excuus gebruikt?

Olivia deed kattenvoer in het etensbakje en haalde kattenpoep uit de bak. Daarna ging ze achter haar laptop zitten. Eigenlijk had ze zin in een bad, maar de afvoer was verstopt waardoor de vloer overstroomde als ze het bad leeg liet lopen en ze had op dit moment geen energie om daar iets aan te doen. Dat zou ze op haar to-dolijst voor morgen zetten, een lijst die ze een groot deel van het voorjaar soepel voor zich uit had geschoven.

Nu ging ze naar Google Earth.

Nordkoster.

Ze was nog steeds gefascineerd door de mogelijkheid om thuis op een beeldscherm gebouwen en huizen over de hele wereld van zo dichtbij te kunnen bekijken. Ze kreeg altijd een beetje het gevoel dat ze spioneerde als ze daarmee bezig was. Bijna alsof ze een 'peeping Tom' was.

Hoewel het gevoel nu anders was, merkte ze. Hoe meer ze inzoomde op het eiland, het landschap, de kleine wegen, de huizen, hoe dichterbij ze haar doel kwam, des te sterker werd het gevoel. En toen was ze er.

Bij Hasslevikarna.

Het noordelijke deel van het eiland.

Een kleine baai, dacht ze. Ze probeerde zo dichtbij mogelijk te komen, en dat was vrij dichtbij. Ze zag de duinen en het strand waar de zwangere vrouw levend begraven was. Ze zag het voor zich, op het scherm.

Grijs, korreilig.

Ze begon meteen te fantaseren. Waar was de zwangere vrouw begraven?

Was het daar?

Of daar?

Waar had de jas gelegen die ze gevonden hadden?

En waar had het jongetje gezeten dat alles had gezien? Was dat bij de rotsen aan de westkant van het strand? Of aan de oostkant, bij de bosrand?

Plotseling merkte ze dat het haar irriteerde dat ze niet nog dichterbij kon komen. Nog verder naar beneden. Bijna met haar voeten op het strand. Er zijn.

Maar dat kon niet, dichterbij dan dit kwam ze niet. Ze zette de laptop uit. Nu zou ze een biertje nemen. Zo een waarover Ulf een paar keer gezeurd had. Maar deze zou ze zelf nemen, thuis, zonder dat ze met klasgenoten in een café hoefde te zitten.

Alleen.

Olivia had het naar haar zin als single. Daar had ze helemaal zelf voor gekozen. Ze had nooit problemen met mannen gehad, integendeel. Haar

hele jeugd was een bevestiging geweest dat ze aantrekkelijk was. Eerst alle schattige kleinemeisjesfoto's en Arnes overvloed aan vakantiefilms met de kleine Olivia in het middelpunt. Daarna de blikken toen ze de grote wereld in stapte. Een tijdje was het een sport voor haar geweest om een zonnebril op te zetten en alle jongens die ze ontmoette te observeren. Hoe hun ogen haar zochten en haar niet loslieten voordat ze langsgelopen was. Daar had ze snel genoeg van gehad. Ze wist wie ze was en wat ze had. Het gaf haar een veilig gevoel.

Ze hoefde niet te jagen, zoals Lenni.

Ze had haar moeder en haar kleine appartement. Eigenlijk was het niet van haar, ze had het ondergehuurd van een neef die bij Exporttrådet in Zuid-Afrika werkte. Hij zou daar twee jaar blijven en gedurende die tijd woonde zij hier. Te midden van zijn meubels, iets wat ze voor lief moest nemen.

En ze had Elvis. De kat die was achtergebleven na een intense relatie met een sexy Jamaïcaan. Een man tegen wie ze aan was gevallen in de Nova Bar aan de Skånegatan, die haar eerst verschrikkelijk geil had gemaakt en op wie ze later verliefd was geworden.

Ze had hem de omgekeerde versie verteld.

Ze hadden bijna een jaar gereisd en gelachen en seks gehad en daarna had hij een vriendin uit zijn geboortestreek ontmoet. Zoals hij het uitdrukte. De vriendin was allergisch voor katten, dus bleef de kat in de Skånegatan. Ze had hem Elvis gedoopt toen de Jamaïcaan vertrokken was. Hij had hem Ras Tafari genoemd, de naam die Haile Selassie in de jaren dertig had gebruikt.

Elvis was meer haar smaak.

Nu hield ze net zoveel van de kat als van haar Mustang.

Ze dronk haar biertje op. Het smaakte haar.

Toen ze op het punt stond om er nog een open te maken ontdekte ze dat het zwaar bier was, en bedacht ze dat ze niet had geluncht. En geen avondeten had gehad. Als ze ergens mee bezig was, had voedsel een lage prioriteit. Nu voelde ze dat ze iets in haar maag nodig had om de lichte duizeligheid tegen te gaan. Zou ze naar beneden rennen voor een pizza?

Nee.

Een beetje duizeligheid was alleen maar prettig.

Ze nam haar tweede biertje mee naar de kleine slaapkamer en ging op de sprei liggen. Aan de muur tegenover het bed hing een langwerpige, grijswit, houten masker. Een Afrikaans object van haar neef. Ze wist nog steeds niet of ze het mooi vond of niet. Er waren nachten waarin ze wak-

ker werd uit een nare droom en het maanlicht op haar terugkaatste vanaf de witte mond van het masker, wat niet prettig was. Olivia keek naar het plafond en bedacht plotseling iets. Ze had al urenlang geen contact via haar mobiel gehad, wat ongewoon voor haar was. Haar mobiel was een deel van haar outfit. Ze voelde zich naakt als ze hem niet in haar zak had. Nu pakte ze hem, controleerde haar mail, sms'jes en agenda en belandde op svT Play. Een beetje nieuws voordat ze in slaap viel, dat was perfect.

‘En hoe bent u van plan te reageren?’ vroeg de verslaggever.

‘Dat kan ik nog niet onthullen.’

Degene die nog niets kon onthullen in de nieuwsuitzending heette Rune Forss en was commissaris bij de politie in Stockholm, een man van ruim vijftig. Hij had de opdracht gekregen om de herhaalde gevallen van mishandelde daklozen aan te pakken. Een opdracht waarvan Forss blijkbaar geen gat in de lucht sprong. Hij leek van de oude stempel te zijn. Het deel van de oude stempel dat van mening was dat de daklozen veel aan zichzelf te wijten hadden. Van het een kwam het ander, vooral als het ging om versterking van de openbare orde. En helemaal als het ging om mensen die geen baan hadden en zich weigerden te gedragen als alle anderen.

Ze hadden dat in grote lijnen aan zichzelf te danken.

Het was een houding die absoluut niet werd aangeleerd op de Politie-academie, maar iedereen wist dat die bestond. Bij sommigen. Een paar medecursisten van Olivia waren al aangestoken door hetzelfde jargon.

‘Gaan jullie infiltreren tussen de daklozen?’ vroeg de verslaggever.

‘Infiltreren?’

‘Ja? Doen alsof jullie daklozen zijn? Om de daders te kunnen pakken?’

Toen Forss de vraag goed had begrepen leek het hem bijna moeite te kosten om een glimlach te verbergen.

‘Nee.’

Olivia klapte haar mobiel dicht.

✱

In de geflatteerde versie zat een van die daklozen op een eenvoudige stoel naast het bed van een zwaargewonde man. Haar handen lagen op de deken van de man in een poging wat troost te bieden. Maar in de echte versie, die overeenkomt met wat er gebeurde, had het personeel van de receptie van het ziekenhuis de beveiliging gebeld op het moment dat Drammerige Vera op weg naar de liften door de hal was geslopen. De bewakers haalden haar in toen ze niet ver van Bensemans kamer was.

'Je mag hier niet komen!'

'Waarom niet? Ik wil op bezoek bij een vriend die...'

'Meekomen!'

En dus werd Vera naar buiten gebracht.

Wat een verfraaide beschrijving is van de onnodig ruwe en enorm gênante manier waarop de bewakers de schreeuwende Vera langs de starrende mensen door de grote ziekenhuishal sleepten en haar de straat op duwden. Hoewel ze al haar mensenrechten had opgedreund. In haar eigen versie.

Ze werd eruit gezet.

In de zomeravond.

Daarna begon ze aan haar lange wandeling naar haar caravan in het bos in Solna. Alleen. In een nacht waarin gewelddadige jongemannen rondliepen en Rune Forss op zijn buik sliep.